

Reactie van het bestuur van de stichting Faunabeheereenheid Flevoland op het concept nieuwe Wet Natuur

Het bestuur van de stichting Faunabeheereenheid Flevoland heeft in haar bestuursoverleg van 14 oktober jl. als agendapunt de nieuwe Wet Natuur behandeld.

Op grond van dit punt zijn wij tot de volgende opmerkingen en aanbevelingen gekomen.

1. Bestuurlijk inhoudelijk commentaar

Bevoegdheden Provincies

In Flevoland is er al sinds de oprichting van de Faunabeheereenheid Flevoland een uitstekende samenwerking met, én een nauwe betrokkenheid van, de vertegenwoordigers van de Provincie bij de FBE Flevoland. Wij vinden het van belang die goede samenwerking voort te zetten en pleiten dus voor een zodanig inpassing in de nieuwe wet, dat de Provincies duidelijk en klip en klaar het bevoegd gezag aangaande het faunabeheer toebedeeld krijgen (artikel 1.3, lid 5). Nu is dat op een aantal fronten wisselend en te onduidelijk.

Positie en bevoegdheden van de Faunabeheereenheden in de nieuwe Wet Natuur

De Faunabeheereenheden (FBE's) krijgen niet die prominente positie en rol in de wet die zij naar onze mening zouden moeten krijgen, om niet te zeggen: in de meeste gevallen verdiend hebben. Namelijk: een duidelijk orgaan als verlengstuk van de Provincie met bevoegdheden en sturingsmogelijkheden naar de Wildbeheereenheden.

Tot op heden hebben tal van Faunabeheereenheden deze rol naar onze mening uitstekend vervuld.

De omschrijving in de huidige wetstekst ademt de sfeer van vrijblijvendheid en een te gering belang. Met name in de eerste zin van artikel 3.14 komt het woordje "kunnen" erg vrijblijvend over ten aanzien van de oprichting van een FBE per provincie. Dat spijt ons zeer. Vooral omdat de Wildbeheereenheden (WBE's) wel een veel prominentere rol in de nieuwe Wet natuur krijgen toebedeeld. Het is veelzeggend én spijtig dat in de begrippenlijst (artikel 1.1) de Faunabeheereenheid niet (meer) wordt genoemd en de Wildbeheereenheid wel. Als dit berust op de veronderstelling dat de Wildbeheereenheden de taak die tot op heden wordt uitgevoerd door de Faunabeheereenheden wel kunnen overnemen, dan is dat vanuit ons praktisch gezichtsveld bezien een misvatting. Kennis en bestuurlijke vaardigheden en inzicht van beide fora verschillen aanzienlijk. Bovendien is het ondoenlijk, gezien de hoeveelheid werkzaamheden, om de WBE's deze rol toe te delen. De Faunabeheereenheid vervult een belangrijke adviserende rol naar de Provincie bij het opstellen van de faunabeleidsplannen. Een afstemming van deze plannen met het provinciale faunabeleid is immers zeer gewenst. Indien nodig kan ook de rijksoverheid geadviseerd worden voor specifieke gevallen, denk daarbij bijvoorbeeld aan de praktische ervaring met het overzomerende ganzenbeheer, het grofwildbeheer etc. Dit geldt met name voor die specifieke provincies waar deze items aan de orde zijn.

Partijen binnen de Faunabeheereenheden.

De Faunabeheereenheid is binnen de huidige Flora- en Faunawet een samenwerkingsverband van jachthouders. In de praktijk is het al vanaf de oprichting van de FBE's gelukkig in veel gevallen aanzienlijk meer dan dat. Vooral de vertegenwoordiging van de terrein behorende organisaties TBO's, Land- en Tuinbouworganisatie (L.T.O.), Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (K.N.J.V.) de Federatie Particulier Grondbezit (F.P.G.) en in Flevoland ook de gemeenten in het bestuur, heeft tot op heden in de meeste FBE-besturen gezorgd voor een zorgvuldige belangenafweging, hetgeen resulteert in draagvlak in bestuurlijk opzicht en op uitvoeringsniveau. Dit is bij de WBE's en ook andere partijen niet onopgemerkt gebleven. Wij willen dus graag de positie en bevoegdheden van de FBE's alsook de ruime en brede

samenstelling van de besturen van de FBE's, de bestuurlijke verankering, graag duidelijker in de nieuwe Wet Natuur op enige wijze opgenomen zien. Vertegenwoordigers van de deelnemende partijen als terrein beherende organisaties, jagers en agrariërs waarborgen voldoende de inbreng van de praktische component. Bestuurlijk is met name de vertegenwoordiging van (een vertegenwoordiger van) de gemeenten in het werkgebied van de FBE een speciaal aandachtspunt, welke navolging verdient.

2. Inhoudelijk commentaar

De wildlijst: Smient eraf, Canadese gans erbij.

De wildlijst van de nieuwe wet is ten opzichte van de Flora- en Faunawet, met de "heropname" van de "grofwildsoorten": Edelhert, Damhert, Ree en Wild zwijn en de uitbreiding met de "kleinwildsoorten": Grauwe gans, Kolgans en Smient, behoorlijk uitgebreid. Vanuit de FBE Flevoland gezien lijkt dat voor een aantal soorten een aantal voordelen te hebben met betrekking tot de uitvoering van benutting, beheer en schadebestrijding. Niet duidelijk is naar onze mening echter de plaatsing op de wildlijst van de Smient. Naar onze mening ontbreekt hiervoor de noodzaak. Op basis van recent wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot terreingebruik en (schade veroorzakend) gedrag is het de vraag of deze maatregel c.q. mogelijkheid effect zal sorteren. De kans is ook aanwezig dat het tegendeel wordt bereikt: averechtse en negatieve gevolgen zouden groter kunnen blijken. Met name de Smient en de aanpak van Smientenschade vraagt professioneel en kundig maatwerk. Vanuit de soorten bezien is naar onze mening de plaatsing van de Canadese gans, vanwege de groei die deze populatie laat zien, voor de hand liggend. (Nu) Nog niet zozeer in Flevoland maar zeker in andere delen van ons land.

Faunabeheer grofwildsoorten: alle soorten planmatig!

Het is dringend gewenst zo niet noodzakelijk dat het beheer van de grofwildsoorten planmatig geschiedt. Het is daarom bevreemdend dat in de nieuwe Wet natuur wel het planmatig beheer van Ree en Damhert is opgenomen maar niet dat van Edelhert en Wild zwijn. Wij adviseren alle grofwildsoorten planmatig te beheren. Zowel in de reguliere leefgebieden als in die gebieden waar thans nog een nulstandbeleid geldt. Ook in de gebieden met een nulstandbeleid is een planmatige aanpak om die nulstand te bewerkstelligen en/of te handhaven noodzakelijk.

Goedkeuring van de beheerplannen, opgesteld door de Wildbeheereenheden, door onze Minister vinden wij overtrokken en onnodig. Dit kan prima door de provincie of zelfs de FBE. Door de FBE reeds in de opstel- en concept fase betrokken te laten zijn bij deze beheerplannen van grofwildsoorten (maar ook van beheer van overzomerende ganzen via de in de G7 zogenoemde GAK's) wordt al een vroegtijdige zorgvuldige belangenafweging en inbreng van terreinbeheerders organisaties (TBO's), Land- en Tuinbouworganisatie (L.T.O.), Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (K.N.J.V.) Federatie Particulier Grondbezit (F.P.G.) en eventueel de gemeenten gewaarborgd. Tevens wordt op deze manier een goede afstemming met de beheermaatregelen uit de faunabeheerplannen gegarandeerd.

Strekking werkgebied Faunabeheereenheid

Aangezien een aantal " belangrijke schade" veroorzakende soorten in de nieuwe Wet natuur worden overgeheveld naar de Wildlijst (zoals Grauwe gans, de grofwildsoorten, en in ons voorstel de Canadese gans) achten wij het van belang dat de betrokkenheid en bemoeienis van de Faunabeheereenheid bij die soorten in stand blijft. Wij stellen dan ook voor dat in de nieuwe wet op te nemen in paragraaf 3.4 bij artikel 3.15 Betrekking heeft op.... lid 1 a en b aan te vullen met

Artikel 3.15 lid 1 c: *De jacht op wildsoorten* Wat ons betreft zou dit lid 1 a kunnen zijn.....

Voor zover dit de planmatigheid van de jacht op wildsoorten, daar waar deze planmatigheid vanwege de aard van de soort, de omvang van leefgebieden en/of

populaties, en/of de schadeproblematiek noodzakelijk is, ook daadwerkelijk in planning en uitvoering zal plaatsvinden en richting de WBE's wordt gecoördineerd. De FBE is daartoe naar onze mening, in nauwe samenwerking met de Provincie enerzijds en de Wildbeheereenheden anderzijds, het meest geëigende platform.

Bescherming Flora en Fauna.

De bescherming van vogels en vogelgebieden wordt vrij goed intact gehouden, de bescherming van overige faunasoorten en florasoorten echter niet. De bescherming van wilde planten wordt vrijwel opgeheven en de bescherming van vele fauna-soorten wordt drastisch verminderd. Slechts een aantal soorten wordt beschermd door plaatsing op bijlage 4, onder andere Bever, Otter, Hamster Hazelmuis, Lynx, Noordse woelmuis en de walvissen, maar een aantal andere soorten niet, zoals Das, Boommarter, Ringslang, Vliegend hert. Via artikel 3.11 is slechts het doden van die soorten verboden en strafbaar. Niet strafbaar is dus het verstoren, vangen, in bezit hebben (van delen van) het dier, verhandelen en verwonden van die dieren. Hetzelfde geldt voor vele plantensoorten van de wilde Flora. Ook daarvan is het verstoren van de groeiplaats, het uitsteken, in bezit hebben en verhandelen niet langer strafbaar.

Wij vinden dit een ongewenste ontwikkeling die het de verschillende handhavers een stuk moeilijker zal maken om tegen ongewenste handelingen op te treden. Voor Flevoland geldt dat in bijzonder voor de Das, de Boommarter en de Ringslang en een aantal planten, met name Orchideeën- en Varensoorten.

Begrippen “Redelijke wildstand” en “Belangrijke schade”

De begrippen “redelijke wildstand” en “belangrijke schade” zijn belangrijke ankers, ook in het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet Natuur. In het verleden waren deze begrippen voor betrokkenen nog duidelijk genoeg wat de strekking en de vertaling van deze begrippen zou moeten betekenen.

In toenemende mate echter worden wij er in de praktijk mee geconfronteerd dat een dergelijke ruime en vage omschrijving, die voor heel veel interpretaties vatbaar is, niet meer toereikend is. Deze begrippen vragen om een duidelijker, toetsbare en op bepaalde eenheden afgestemde grootheden. Om in huidige termen te spreken: smart dus.

In het geval schade moet “redelijke wildstand” worden vertaald in dichtheden of aantallen als ook in relatie tot schade. Hetzelfde geldt voor het begrip “Belangrijke schade”.

Wij bevelen daarom aan voor beide begrippen een duidelijk kader met toetsbare eenheden en criteria te formuleren.

Veertig hectare eis.

In sommige vallen is de veertig hectare eis een belemmering voor het uitvoeren van doelmatige schadebestrijding, bijvoorbeeld bij begraaftplaatsen. Wij pleiten ervoor de provincies de bevoegdheid te geven voor uitzonderingsgevallen ontheffing te verlenen voor deze eis. Dit in goed overleg met c.q. na consultatie van de FBE en eventueel de betreffende WBE.

Middelen artikel 3.19

Artikel 3.19 omvat een limitatieve lijst. Wij bepleiten een ruimer gebruik van middelen door de FBE, met de bevoegdheid van de provincies om hiervan af te wijken.

- Het middel “lokganzen” ontbreekt.
- Voorts is “kunstlicht” voor gebruik bij bestrijding van onder andere Vos en Konijn, vooral op dijken en andere kunstwerken een belangrijk middel om effectief en efficiënt schadebestrijding te kunnen uitvoeren.
- Ook vangkooien zijn een belangrijk hulpmiddel voor effectief bestrijden van bijvoorbeeld verwilderde kat, Vos en Zwarte kraai, met name in of nabij bebouwde

komen of andere publieke plaatsen. Denk aan een Vos die zich onder een gebouw heeft verschanst.

- Het gebruik van geluiddempers op geweren wordt in een aantal gevallen wenselijk geacht en is in Flevoland noodzakelijk bij afschot van zieke dieren in het gebied Oostvaardersplassen. Een ruimer gebruik ook voor andere soorten, in ieder geval door professionele faunabeheerders/BOA's, is wenselijk.
- Ook de gebruikelijke vangmiddelen voor de reguliere monitoring, zoals schepnetten voor amfibieën, mistnetten voor vogels (ringen en onderzoek, en inloop- en klepvallen voor muizen- en andere zoogdieren monitoring) zouden in de wet moeten worden opgenomen.

Wij achten het dan ook belangrijk dat het Rijk zich tot het uiterste inspant om de Benelux-overeenkomst op het punt "middelen" gewijzigd te krijgen vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet.

Opening en sluiting van de jacht artikel 3.20

Ook buiten de openingstijden (perioden van geopende jacht) van de jacht moet beheer en schadebestrijding in sommige gevallen mogelijk zijn en op korte termijn te regelen.

Maak daarom de provincies bevoegd om in specifieke en noodzakelijke gevallen ontheffing te verlenen om ook buiten de geopende jachttijden beheer en schadebestrijding te laten uitvoeren als dat nodig is.

Wij gaan ervan uit dat u bovenstaande opmerkingen en aanbevelingen bij de voorbereiding van het definitieve wetsontwerp zult betrekken.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van de Stichting Faunabeheereenheid Flevoland,

Mr. O. van der Heide
Voorzitter
secretaris/penningmeester

A. van der Veen
bestuurlijk

i.o. E.J.H. Menkveld
ambtelijk secretaris

i.o. E.J.H. Menkveld
ambtelijk secretaris

Bant, 14 november 2011

Postadres: Hopweg 21, 8314 PX Bant

